

LESSEN VOOR HET VLAAMS ARBEIDSMARKTBELEID UIT DE ADULT SKILL SURVEY (PIAAC)

Sarah Vansteenkiste

Viona project op basis deelthema's recente loopbaanakkoord

Van werkloosheid naar werk

- Competentiegericht matchen
- Inzetten op competentieversterking

Van werk naar werk

- Werk maken van werkbaar werk
- Investeren in inzetbaarheid
- Activerend herstructureringsbeleid verder uitbouwen

Van leren naar werken

- Afstemming opleidingsaanbod en realiteit arbeidsmarkt
- Inzetten op werkplekleren en werkervaring

Viona project op basis deelthema's recente loopbaanakkoord

Van werkloosheid naar werk

- Competentiegericht matchen
- **Inzetten op competentieversterking**

Van werk naar werk

- **Werk maken van werkbaar werk**
- **Investeren in inzetbaarheid**
- Activerend herstructureringsbeleid verder uitbouwen

Van leren naar werken

- Afstemming opleidingsaanbod en realiteit arbeidsmarkt
- Inzetten op werkplekleren en werkervaring

Van werkloosheid naar werk

- inzetten op competentie-versterking

- Waar is het competentieverlies bij werklozen het grootst?

- Rol volgen opleiding in versterken competenties?

Invloed volgen opleiding: versterkt dit competentieprofiel zwakkere profielen?

Waar is het competentieverlies bij werklozen het grootst?

Tabel 1: basisvaardigheden van werklozen uitgesplitst naar socio-demografische kenmerken (n=222)

Kenmerken	geletterdheid	gecijferdheid	probleem oplossen
Werkloosheidsduur			
• 0-6 maanden (ref.)	267	274	275
• > 6 maanden	-6	-3	-11
geslacht			
• Man (ref.)	261	267	272
• Vrouw	-8	-12	-4
leeftijd			
• 16-29 jaar (ref.)	271	271	283
• 30-49 jaar	-19**	-10	-19**
• 50 plus	-23**	-20*	-33**
opleidingsniveau			
• kortgeschoold (ref.)	238	240	247
• middengeschoold	+24**	+26**	+23**
• hooggeschoold	+52**	+54**	+55**
Etniciteit			
• Niet-migrant (ref.)	264	267	273
• Eerste of tweede generatie migrant	-32**	-26**	-18*

** p<.01; * p<.05

Rol volgen opleiding in versterken competenties?

- Geen significante verschillen naar gevolgde opleiding tussen basisvaardigheden groepen werklozen!
- Maar wat betekent dit?
 - Opleiding volgen zorgt niet voor het aanleren van meer basisvaardigheden bij werklozen?
 - Zwakkere profielen volgen opleiding en dit haalt hun achterstand in basisvaardigheden in, zodat er finaal geen verschil meer is?
- Op basis van PIAAC is het moeilijk hierover uitspraken te doen, gezien de gegevens cross-sectioneel zijn en selectie-effecten niet uit te sluiten zijn.

Van werk naar werk

- investeren in inzetbaarheid

- Waar is het competentieverlies van werkenden het grootst?

- Rol volgen opleiding in versterken competenties?

Hoe kan inzetbaarheid werkenden verhoogd worden door in te zetten op opleiding?

Waar is het competentieverlies bij werkenden het grootst?

Tabel 2: basisvaardigheden van werkenden uitgesplitst naar socio-demografische kenmerken (n=3386)

Kenmerken	geletterdheid	gecijferdheid	probleem oplossen
Anciënniteit in huidige job			
• 0-2 jaar (ref.)	272	276	286
• 3-5 jaar	7	6	6
• > 5 jaar	9	12	-6
geslacht			
• Man	282	294	285
• Vrouw	-2	-14**	-6**
leeftijd			
• 16-29 jaar (ref.)	290	290	298
• 30-49 jaar	-5*	3	-12**
• 50 plus	-22**	-16**	-38**
opleidingsniveau			
• kortgeschoold (ref.)	241	245	249
• middengeschoold	28**	31**	22**
• hooggeschoold	64**	68**	49**
Etniciteit			
• Niet-migrant (ref.)	284	290	284
• Tweede generatie migrant	-22*	-26**	-20*
• Eerste generatie migrant	-44**	-44**	-24**

** p < .01; * p < .05

Rol volgen opleiding in versterken competenties? (1/2)

Tabel 3: basisvaardigheden van werkenden uitgesplitst naar opleiding

opleiding gevolgd?	geletterdheid		gecijferdheid		probleem oplossen	
	nee	ja	nee	ja	nee	ja
jobanciënniteit						
• 0-5 jaar	266,20	+26,84**	268,00	+29,10**	281,97	+16,82**
• > 5 jaar	270,44	+20,40**	274,06	+24,88**	268,88	+17,61**
geslacht						
• Man	270,42	+22,37**	280,03	+26,56**	274,32	+18,46**
• Vrouw	268,05	+21,42**	266,24	+24,60**	269,13	+16,42**
leeftijd						
• 16-29 jaar	279,97	+19,82**	279,95	+21,47**	289,54	+16,66**
• 30-49 jaar	273,41	+20,60**	279,28	+23,91**	275,51	+17,08**
• 50 plus	256,61	+22,39**	261,97	+26,63**	250,65	+17,83**
opleidingsniveau						
• kortgeschoold	236,05	+14,15*	239,30	+15,88*	242,81	+9,86
• middengeschoold	265,54	+8,58**	270,07	+11,71**	265,81	+10,75**
• hogeschoold	301,87	+4,70*	306,36	+8,23*	294,34	+5,29
Etniciteit						
• Niet-migrant	274,07	+18,74**	278,60	+22,04**	274,09	+16,22**
• Tweede generatie migrant	250,42	+24,54	250,58	+27,79	256,66	+13,47
• Eerste generatie migrant	223,69	+41,38**	228,45	+46,06	242,71	+32,49**

** p<.01; * p<.05

Rol volgen opleiding in versterken competenties? (2/2)

- Significant positieve verschillen naar gevolgde opleiding tussen basisvaardigheden groepen werkenden!
- Maar wat betekent dit?
 - Opleiding volgen zorgt voor het aanleren van meer basisvaardigheden bij werkenden?
 - Matteüseffect? Sterkere profielen volgen opleiding en daarom hebben ze ook betere basisvaardigheden?

Van werk naar werk

- werk maken van werkbaar werk
 - In welke mate hebben werkenden werk op niveau?
 - ❖ Berekenen overkwalificatie en vaardigheids-
onderbenutting
 - ❖ Impact van deze mismatchvormen op objectief en
subjectief loopbaansucces

Berekening overkwalificatie (1/2)

Tabel 4: overkwalificatie naar geslacht en leeftijd

	3 niveaus	9 niveaus
Algemeen	14%	24%
Geslacht		
• Man (ref.)	14%	22%
• Vrouw	15%	25%
Leeftijd		
• 18-24 jaar (ref.)	21%	33%
• 25-34 jaar	14%*	25%*
• 35-44 jaar	16% ⁺	24%**
• 45-54 jaar	12%**	21%**
• 55-64 jaar	12%**	21%**

** p<.01; * p<.05

Berekening overkwalificatie (2/2)

Tabel 5: Overkwalificatie naar opleidingsniveau

Behaald opleidingsniveau	3 niveaus	9 niveaus
KORTGESCHOOLD (niveau 0-2)	0%	38%
MIDDENGESCHOOLD (niveau 3-4) <ul style="list-style-type: none">• Niveau 3: Secundair onderwijs• Niveau 4: Post-secundair onderwijs	21%	25% 22% 54%
HOOGGESCHOOLD (niveau 5-8) <ul style="list-style-type: none">• Niveau 5 + 6: kortcyclisch tertiair onderwijs, bachelor diploma of equivalent• Niveau 7: master diploma of equivalent• Niveau 8: doctoraat of equivalent	11%	19% 17% 22% 37%

** p<.01; * p<.05

Berekening vaardigheidsonderbenutting (1/2)

Tabel 6: Vaardigheidsonderbenutting naar geslacht en leeftijd

	geletterdheid	Gecijferdheid	probleem oplossen
Algemeen	8%	7%	7%
Geslacht			
• Man (ref.)	9%	9%	8%
• Vrouw	7%**	5%**	5%*
Leeftijd			
• 16-24 jaar (ref.)	12%	8%	15%
• 25-34 jaar	12%	10%	11% ⁺
• 35-44 jaar	8% ⁺	8%	6%**
• 45-54 jaar	5%**	6%	2%**
• 55-64 jaar	2%**	1%**	2%**

** p<.01; * p<.05

Berekening vaardigheidsonderbenutting (2/2)

Tabel 7: Vaardigheidsonderbenutting naar opleidingsniveau

Behaald opleidingsniveau	Onderbenutting geletterdheid	Onderbenutting gecijferdheid	Onderbenutting probleem oplossen
KORTGESCHOOLD (niveau 0-2)	4%	4%	4%
MIDDENGESCHOOLD (niveau 3-4)	7%	6%	6%
<ul style="list-style-type: none"> Niveau 3: Secundair onderwijs Niveau 4: Post-secundair onderwijs 	<ul style="list-style-type: none"> 7% 8% 	<ul style="list-style-type: none"> 6% 3% 	<ul style="list-style-type: none"> 6% 4%
HOOGGESCHOOLD (niveau 5-8)	10%	9%	8%
<ul style="list-style-type: none"> Niveau 5 + 6: kortcyclisch tertiair onderwijs, bachelor diploma of equivalent Niveau 7: master diploma of equivalent Niveau 8: doctoraat of equivalent 	<ul style="list-style-type: none"> 8% 15% 17% 	<ul style="list-style-type: none"> 7% 12% 21% 	<ul style="list-style-type: none"> 7% 10% 10%

Impact op loon en jobtevredenheid

- Overkwalificatie en vaardigheidsonderbenutting blijven niet zonder gevolgen.
- Beide vormen van mismatch blijken gepaard te gaan met een lager loon en – met uitzondering van onderbenutting op het vlak van gecijferdheid en probleemoplossend vermogen– met een lagere jobtevredenheid.
- Verder onderzoek is nodig om na te gaan in welke mate deze nadelige effecten ook voortduren over de tijd.

Vragen? Opmerkingen? Suggesties?

Sarah Vansteenkiste

Naamsestraat 69

3000 Leuven

sarah.vansteenkiste@kuleuven.be